

MONITORNGA ZIŅOJUMS NR.14

16.05-16.08.2021.

KOPSAVILKUMS

1. Epidemioloģiskās situācijas dinamika ir joprojām noteicošais faktors pasaules ekonomikas attīstībā. Covid-19 vīrusa Delta variants ir apgrūtinājis cīņu ar vīrusa izplatību, neskatoties uz faktu, ka daudzās valstīs vakcinācijas līmenis jau ir salīdzinoši augsts. Vairākās valstīs atkal pieaug inficēto skaits, tomēr vakcinācijas dēļ ir ievērojami samazinājies smagi slimo un slimnīcās ievietoto slimnieku skaits. Tas ir ļāvis lielā mērā atcelt ierobežojumus ekonomiskai aktivitātei, un attīstīto valstu ekonomikas ir piedzīvojušas strauju ekonomisko izaugsmi gada otrajā ceturksnī. Tas arī ir atspoguļojies ES vasaras ekonomiskās prognozēs¹, kas ir ievērojami pozitīvākas par vasaras prognozēm. Tiek prognozēts, ka ES ekonomika pieaugs par 4,8% šogad, un par 4,5% 2022.gadā, Latvijā attiecīgi par 3,8% un 6,0%. Lai arī Latvijā ir ievērojami pieaudzis vakcinēšanās temps, tomēr vakcinēto personu īpatsvars joprojām ir viens no zemākajiem ES valstīs. Visaptverošai Latvijas sabiedrības vakcinācijai, kas ir priekšnoteikums ekonomiskai izaugsmei un ilgtspējīgai fiskālai politikai, joprojām jābūt vienai no galvenajām valsts prioritātēm.
2. Pasaulē aizvien vairāk pieaug bažas par ilgstošas un augstas inflācijas varbūtību. Eirozonas gada inflācijas līmenis jūlijā sasniedza 2,2%, ASV patēriņa cenu indekss jūlijā sasniedza 5,4% gada griezumā. ECB, sekojot Amerikas federālai sistēmai, ir koriģējusi inflācijas mērķus. ECB no “nedaudz zem 2%” gada inflācijas mērķa ir pārgājusi uz simetrisku 2% inflācijas mērķi², kas vienlīdz pieļauj arī inflācijas 2% līmeņa pārsniegšanu. Mērķa izmaiņas pieļauj gan lielākas inflācijas svārstības, gan lielāku inflācijas līmeni. Ja nākotnē tiks sagaidīts inflācijas pieaugums, tam tiks attiecīgi pielāgots ECB regulējums.
3. Šī gada jūlijā EK ir paaugstinājusi Latvijas inflācijas prognozi, pēc atjaunotiem datiem, 2021. gadā tā varētu sasniegt 2% (maiņa prognoze bija 1,7%), bet 2022. gadā inflācija varētu sasniegt 2,1% (maiņa prognoze 2%). Lai gan pēc jaunās prognozes patēriņa cenu indekss saglabāsies relatīvi zemā līmenī, dažu preču un pakalpojumu cenas Latvijā turpina ievērojami pieaugt, un lielākās bažas izraisa degvielas, gāzes un elektroenerģijas cenas. Jau kopš gada sākuma vērojams straujš cenu kāpums personisko transportlīdzekļu ekspluatācijas segmentā, kur noteicošā loma ir degvielas cenu kāpumam. Jūlijā degvielas cenas kāpums sasniedza 18%. Straujš cenu pieaugums novērots elektroenerģijai, gāzei un citam kurināmajam, kur tieši gāzes cena pieauga visstraujāk (+36%). Šādu bāzes produktu cenas ietekmē arī ražotāju cenu pārmaiņas rūpniecības nozarēs, kā arī ietekmēs mājsaimniecību patēriņa apjomu un struktūru.
4. Padome šī gada 14.jūnijā apstiprināja FM iesniegtās makroekonomiskās prognozes, kas tiks izmantotas sastādot budžetu 2022. gadam³. FM prognoze, kas ir konservatīvāka par ES vasaras prognozēm, paredz ekonomikas izaugsmi 3,7% šogad, un 5% 2022. gadā;

¹ Pieejams: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/summer-2021-economic-forecast_en, skatīts: 17/08/2021

² ECB monetārās politikas stratēģija. Pieejama:

https://www.ecb.europa.eu/home/search/review/html/ecb.strategyreview_monpol_strategy_statement.en.html, skatīts: 17/08/2021

³ 14.06.2021. Finanšu ministrijas makroekonomikas prognožu apstiprināšana vidējā termiņa budžeta ietvaram. Pieejams: [14.06.2021. Finanšu ministrijas makroekonomikas prognožu apstiprināšana vidējā termiņa budžeta ietvaram | Fiskālās disciplīnas padome \(fdp.gov.lv\)](https://www.fdp.gov.lv/), skatīts: 17/08/2021

inflācija šogad tiek prognozēta 2% līmenī, nākošajā gadā sasniedzot 2,4%; budžeta deficīts 2021.gadā tiek lēsts 9,3% apmērā no IKP, bet 2022.gadā 2,7% no IKP. Padome apstiprināja FM prognozi, tomēr norādīja uz vairākiem riskiem, to starpā epidemioloģiskiem, politiskiem, inflācijas, fiskāliem un administratīviem riskiem.

5. Pašlaik novērojams straujš IKP pieaugums - otrajā ceturksnī tas ir sasniedzis 10% (pēc CSP ātrā novērtējuma) salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. IKP ir sasniedzis pirmskrīzes līmeni un var secināt, ka kopumā valsts stimulēšanas politika ir sasniegusi ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes mērķi. Tomēr, valsts atbalsts atsevišķām nozarēm bija pārmērīgs. Par nesamērīgu atbalstu liecina, pirmām kārtām būvniecības izmaksu straujš pieaugums, kā arī būvuzņēmumu grūtības atrast darbiniekus.
6. FDP ir vairākkārt norādījusi uz pārkaršanas riskiem būvniecības nozarē. CSP publicētie 2. ceturkšņa dati norāda, ka pēc lejupslīdes 1. ceturksnī aktivitāte nozarē ir atgriezusies un būvniecības produkcijas apjoms ir pieaudzis par 1,1%. Ļoti aktīva būvniecība ir tajā segmentā, kas saistīta ar ceļu un dzelzceļu infrastruktūras izbūvi, t.sk., Rail Baltic objektiem. Būvniecības nozarē arī turpmāk paredzēta aktivitāte, par ko liecina būvatļaujās apstiprinātās būvniecības platības pieaugums. Otrajā ceturksnī izsniegto būvatļauju skaits audzis par 37%, tātad nozare būs noslogota arī turpmāk. Paredzams, ka jau novērojamā nozares pārkaršana turpināsies ar jaunu uzviju, un to ietekmēs darbinieku deficīts (iezīmējas jau pašlaik), izejmateriālu cenu kāpums, kā arī paredzami apjomīgi valsts pasūtījumi ANM plāna un ES daudzgadu budžeta realizēšanas periodā.
7. Pēc jaunākajiem CSP datiem, bezdarba līmenis jūlijā samazinājās līdz 7,5%, neskatoties uz sezonai raksturīgo zemāku aktivitāti darba tirgū. Pirmajā ceturksnī bija pieejamas vairāk kā 21 tūkst. brīvo darba vietu, kā arī darba devēji norādīja augstu nepieciešamību pēc darbiniekiem, tādēļ jau otrajā ceturksnī vērojams bezdarba līmeņa kritums. Tomēr, pastāvot augstam darbinieku deficītam, var turpināties darba samaksas pieaugums, kas nebūs saistīts ar darba produktivitāti.
8. Šī gada 2. ceturksnī eksporta vērtība sasniedza 3,79 miljardus eiro un, salīdzinot ar iepriekšējā gada pirmo ceturksni, palielinājās par 954,7 miljoniem eiro, jeb 33,6%. Pašlaik Latvijas ārējā tirdzniecībā liela nozīme ir koksnes eksportam, sakarā ar augsto šī izejmateriāla pieprasījumu ārējos tirgos, līdz ar to sagaidāms, ka turpmākos gados liela nozīme būs meža resursu atjaunošanai un ar to saistītām nozarēm.
9. Ekonomikas konjunktūras rādītāji un jaunākie jaudas noslodzes rādītāji liecina, ka arī trešajā ceturksnī Latvijas ekonomikā turpināsies izaugsme un liela nozīme tajā vēl joprojām būs rūpniecībai un eksportam. Šo pieņēmumu ļauj pamatot arī labvēlīgie ekonomikas sentimenta rādītāji galvenajiem Latvijas tirdzniecības partneriem. Tomēr jānorāda, ka Covid-19 Delta varianta izplatības dēļ situācija joprojām ir neskaidra un šī brīža pozitīvās tendences vēl joprojām ir trauslas.
10. Kopš aprīļa ievērojami ir palielinājušies iekasēto nodokļu apjomi. Š.g. jūlijā tika iekasēti par 21% vairāk nodokļu pamatbudžetā un VSAOI nekā 2020.gada jūlijā. Neskatoties uz labajām nodokļu iekasēšanas tendencēm, turpinoties valsts intensīvajam atbalstam Covid-19 otrā viļņa periodā, Valsts konsolidētā budžeta deficīts šī gada 13.augustā sasniedza 1,23 miljardus eiro (3,9% no IKP); gadu atpakaļ deficīts bija tikai 362 miljoni eiro, jeb par 870 miljoniem eiro mazāk.
11. Jūlijā beidzās nozīmīgākie atbalsta instrumenti ar lielu ietekmi uz VVBB - dīkstāves pabalsti, algu subsīdijas un granti apgrozāmiem līdzekļiem. Padome uzskata, ka valdības atbalsta pasākumu ietekme uz VVBB jau ir kritiski liela un šogad sasniegs 2,1 miljardu

eiro (6,8% no IKP). Padome aicina turpināt atbalsta instrumentu pakāpenisku samazināšanu, ja epidemioloģiskā situācija to atļaus. Gadījumā, ja rudenī būs nepieciešams ieviest jaunus atbalsta instrumentus, tiem jābūt samērīgiem, efektīviem un labi mērķētiem.

REKOMENDĀCIJAS

- Ņemot vērā, ka Latvija drīz sāks saņemt ES līdzekļus no atveseļošanās fonda, daudzgadu budžeta un citiem avotiem, papildus izdevumi no Latvijas budžeta varētu drīzāk palielināt inflācijas riskus, nevis veicināt ekonomikas izaugsmi. Valsts atbalsta instrumentu izmantošana nevar būt bezgalīga. Valdības uzdevums ir stimulēt produktivitāti, konkurētspēju un inovācijas, kas savukārt veicinās pozitīvas strukturālas izmaiņas ekonomikā;
- Vispārējās valdības parādam būtu jāpaliek zem 50% no IKP, tā tiktu nodrošināta pietiekama drošības rezerve neparedzētiem ekonomiskiem satricinājumiem un notikumiem nākotnē;
- Nepieciešama vidēja termiņa stratēģija, lai samazinātu deficītu līdz ilgtspējīgam līmenim, kas tuvākajos gados nodrošinātu valdības parāda samazināšanos.
- Deficīta samazināšanai tuvākajos gados nevajadzētu negatīvi ietekmēt investīciju apjomu. Valdībai, plānojot investīcijas, jāņem vērā paredzamās investīciju plūsmas no ES un privātiem avotiem, kas ļaus izvairīties no pēkšņa investīciju trūkuma.

ANALĪZES IZVĒRSUMS

1. Vispārējā situācijas attīstība

Epidemioloģiskā situācija lielākajā daļā Eiropas, ASV, kā arī Latvijā, joprojām ir sarežģīta – vīrusa jaunais Delta variants ir apgrūtinājis cīņu ar vīrusa izplatību, neskatoties uz faktu, ka daudzās valstīs vakcinācijas līmenis jau ir salīdzinoši augsts. Daudzās valstīs atkal pieaug inficēto skaits un tiek prognozēts, ka rudenī saslimstība varētu pieaugt straujāk. Tomēr vakcinācijas dēļ, ir ievērojami samazinājies smagi slimo un slimnīcās ievietoto slimnieku skaits. Tas ir ļāvis lielā mērā atcelt ierobežojumus ekonomiskai aktivitātei, un attīstīto valstu ekonomikas ir piedzīvojušas strauju ekonomisko izaugsmi gada otrajā ceturksnī. Lai arī Latvijā ir ievērojami pieaudzis vakcinēšanās temps, tomēr vakcinēto personu īpatsvars joprojām ir viens no zemākajiem valstīs. 8. augustā Latvijā pilnu vakcinācijas kursu bija izgājuši 37,1% iedzīvotāju; attiecīgais rādītājs Lietuvā bija 46,5%, bet Igaunijā 43,6%. Visaptverošai Latvijas sabiedrības vakcinācijai, kas ir priekšnoteikums ekonomiskai izaugsmei un ilgtspējīgai fiskālai politikai, joprojām jābūt vienai no galvenajām valsts prioritātēm.

ES ir publicējuši savas vasaras ekonomiskās prognozes⁴, kas ir ievērojami pozitīvākas par pavasara prognozēm. Tiek prognozēts, ka gan eirozonas, gan ES ekonomikas pieaugums par 4,8% šogad un 4,5% 2022.gadā. Latvijā attiecīgs pieaugums tiek prognozēts 3,8% un 6% apjomā, Lietuvā 3,8% un 3,9%, Igaunijā 4,9% un 3,8%. Prognožu uzlabošanās pamatā ir veiksmīgā cīņa ar Covid infekciju un kritums hospitalizāciju skaitā, kas rezultējās ātrākā ierobežojumu atcelšanā. Tagad tiek plānots, ka ES ekonomika atgriezīsies pirmskrīzes līmenī jau š.g. 4. ceturksnī. Inflācija eirozonā šogad tiek prognozēta 1,9% līmenī, bet nākošgad – 1,4%. Arī

⁴ Pieejams: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/summer-2021-economic-forecast_en, skatīts:17/08/2021

Baltijas valstīs tiek prognozēta samērīga inflācija – Latvijā 2% apmērā šogad un 2,1% 2022.gadā. Igaunijā un Lietuvā attiecīgi 2,2%, 2,4% un 2,3% un 2%.

Tomēr pasaulē aizvien vairāk pieaug bažas par ilgstošas un augstas inflācijas varbūtību. Eirozonas gada inflācijas līmenis jūnijā sasniedza 1,9%; ASV patēriņa cenu indekss jūlijā sasniedza 5,4% gada griezumā. Arī Latvijā inflācijas rādītāji pieaug - patēriņa cenas jūlijā pieauga par 2,8% salīdzinājumā ar 2020. gada jūliju. ECB seko Amerikas federālā sistēmai un ir koriģējuši savus inflācijas mērķus. ECB no “nedaudz zem 2%” gada inflācijas mērķa ir pārgājusi uz simetrisku 2% inflācijas mērķi⁵, kas vienlīdz pieļauj arī inflācijas 2% līmeņa pārsniegšanu. Līdzīgi arī ASV federālo rezervju sistēma 2020.gada augustā koriģēja savu mērķi no “elastīga 2% inflācijas mērķa” uz “elastīgu vidējās inflācijas mērķi 2% apmērā”⁶. Lai arī abu mērķu izmaiņas pieļauj plašu interpretāciju, ir acīmredzami, ka abas institūcijas nākotnē gaida inflācijas pieaugumu un pielāgo regulējumu, kas pieļauj gan lielākas inflācijas svārstības, gan lielāku inflācijas līmeni. Palielināta un ilgstoša inflācija var izraisīt ievērojamus ekonomiskas, sociālas un finanšu un akciju tirgus svārstības.

Pasaulē ir pieaugusi politiskā nestabilitāte - Talibu atgriešanās pie varas Afganistānā, Baltkrievijas nelegitīmā prezidenta agresīvā ekonomisko bēgļu politika, Ķīnas – ASV tirdzniecības problēmas. Lai arī šiem notikumiem nav tiešas ievērojamas ietekmes uz Latvijas politiku, tie palielina nedrošības sajūtu pasaulē un var izvērties notikumos ar lielu ekonomisko ietekmi. Arī Latvijā var just priekšvēlēšanas cīņas sākumu, kas var ietekmēt valdības stabilitāti.

Valdība ir sākusi 2022.gada budžeta sagatavošanas procesu, kas solās būt ļoti sarežģīts faktiski fiskālo noteikumu neesamības un gaidāmo Saeimas vēlēšanu dēļ. Fiskālās disciplīnas padome jau vairākkārt ir norādījusi, ka 2022. gadam būtu jābūt pārejas gadam – no vienas puses valsts budžeta izdevumi 2022. gadā ir jāplāno tā, lai stimulētu uz investīcijām balstītu ekonomisko izaugsmi, bet no otras - pakāpeniski jāsāk atgriezties pie sabalansēta budžeta, jo tiek plānots ka fiskālie nosacījumi būs spēkā 2023. gadā. FDP norāda, ka budžets tiek gatavots augstas nenoteiktības apstākļos un, atkarībā no epidemioloģiskās dinamikas, valdības rīcībai ir jābūt elastīgai.

Padome piedāvā, ka vispārējais valdības valsts parāda izmērs ir galvenais enkurs plānojot 2022.gada budžeta izdevumu apjomu un deficīta līmeni. Latvijas stabilitātes programmā 2021.-2024.gadam tiek prognozēts, ka vispārējās valdības parāds 2021. gada beigās sasnies 49% no IKP, bet 2022. gada beigās 50% no IKP. Padome uzskata, ka 50% no IKP ir vispārējā valdības parāda pieļaujamie griesti 2022. gadā. Atkarībā no IKP pieauguma tempa, saskaņā ar apstiprinātajām prognozēm Stabilitātes programmā, tas varētu nozīmēt 3% pieļaujamo budžeta deficīta līmeni 2022.gadā, kas nodrošinātu gan samērīgu stimulu ekonomikai, gan pakāpenisku atgriešanos pie fiskālajiem ierobežojumiem. Plānojot fiskālo politiku, ir jānodrošina, ka pietiekošs finansējums ir paredzēts ekonomisko izaugsmi stimulējošām investīcijām, kas ir svarīgs sabalansētas ekonomiskās izaugsmes priekšnoteikums.

⁵ ECB monetārās politikas stratēģija. Pieejama:

https://www.ecb.europa.eu/home/search/review/html/ecb.strategyreview_monpol_strategy_statement.en.html, skatīts: 17/08/2021

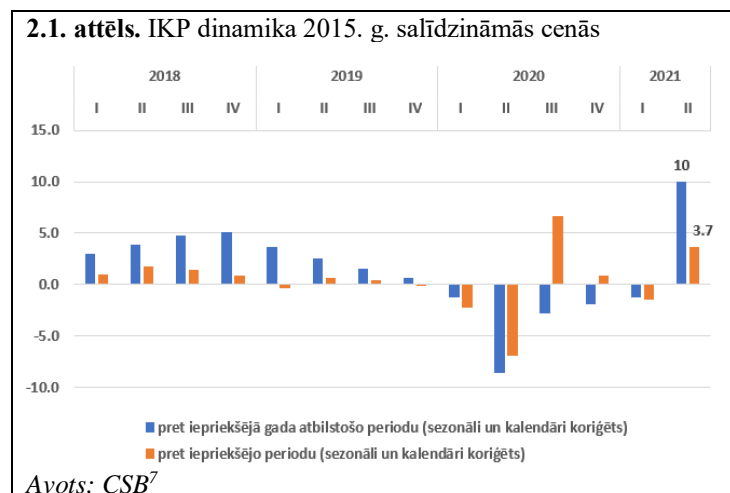
⁶ FED 2020.gada ziņojums par Monetāro politikas stratēģiju un ilgtermiņa mērķiem. Pieejams:

<https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/review-of-monetary-policy-strategy-tools-and-communications-statement-on-longer-run-goals-monetary-policy-strategy.htm>, skatīts: 17/08/2021

2. Makroekonomiskā situācija Latvijā

2.1 IKP dinamika

Saskaņā ar CSP ātro novērtējumu, reālais IKP otrajā ceturksnī, pēc sezonāli un kalendāri koriģētiem datiem, ir pieaudzis par 10%, salīdzinot ar 2020. gada otro ceturksni. Savukārt, salīdzinot šī gada otro un pirmo ceturksni, IKP pieaugums sasniedza 3,7%.

IKP straujo izaugsmi ir nodrošinājis gan bāzes efekts pēc 2020. gada otrā ceturkšņa lejupslīdes, gan arī pieaugums ražojošajās nozarēs par 6,7% un pakalpojumu nozarēs par 11,3%. Otrā ceturkšņa noslēgumā Padomes apstiprinātā IKP prognoze šim gadam ir izpildīta

par 49%, pat neskatoties uz lejupslīdi š.g. 1. ceturksnī. Arī iepriekšējos gados novērots, ka uz pirmajiem diviem ceturkšņiem attiecināmi ap 49%-50% no IKP kopapjoma. Izvērtie IKP II ceturkšņa dati būs pieejami pēc 30. augusta.

Eiropas komisija jūlijā ir koriģējusi 2021. gada IKP prognozi Latvijai. Salīdzinot ar pavasarī prognozēto IKP pieaugumu 3,5% apmērā, tagad prognoze ir uzlabota par 0,3% punktiem un ir 3,8%⁸. Finanšu ministrija š.g. jūnijā izstrādāja 3,7% IKP pieauguma prognozi⁹.

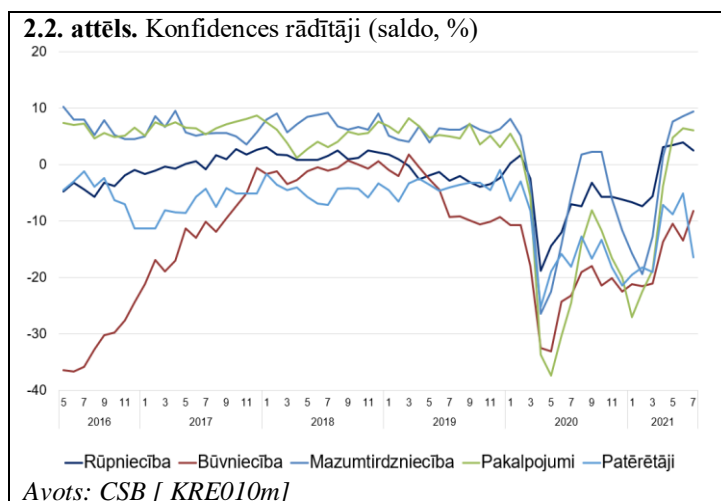
2.2 Konjunktūras rādītāji

Jūlijā uzņēmēju ekonomiskais noskaņojums bija pozitīvs **rūpniecībā (2,5%), mazumtirdzniecībā (9,4%) un pakalpojumos (6%)**. Negatīvs uzņēmēju ekonomiskais noskaņojums vērojams **būvniecībā (-8,3%)**, tomēr, salīdzinot ar jūnija rādītāju, tas uzlabojies par 5,2 procentpunktiem.

⁷ CSP preses paziņojums 29.07.2021. Pieejams: [2. ceturksnī IKP pēc ātrā novērtējuma palielinājies par 10,3 % | Oficiālās statistikas portāls](#), skatīts: 17/08/2021

⁸ EK makroekonomikas prognožu vasaras ziņojums. Pieejams: [Summer 2021 Economic Forecast: Reopening fuels recovery | European Commission \(europa.eu\)](#), skatīts: 17/08/2021

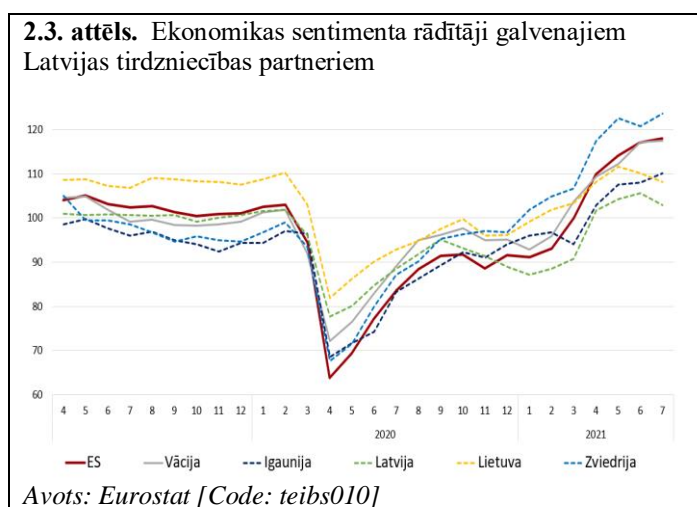
⁹ FDP viedoklis par makroekonomikas prognozēm. Pieejams: [download \(fdp.gov.lv\)](#), skatīts: 17/08/2021

novērtējums ir vidēji -22%.

Tajā pašā laikā nozarēs vērojama pārliecība par nodarbinātību tuvākajos trijos mēnešos, piemēram, būvniecībā jūlijā tā sasniedza 17% (par 6% punktiem mazāk nekā jūnijā), pakalpojumos, apstrādes rūpniecībā un mazumtirdzniecībā turpmāko mēnešu nodarbinātības novērtējums ir vidēji 7%.

Jūlijā Latvijas ilgtermiņa vidējais ekonomikas sentimenta rādītājs ir samazinājies par 2,7 % punktiem, salīdzinot ar jūnija rādītāju, un sasniedzis 102,9%.

Vācijai (117,5%). Kopumā tie ir pozitīvi signāli Latvijas eksportētājiem un liecina par ES ekonomikas strauju atkopšanos pēc krīzes.

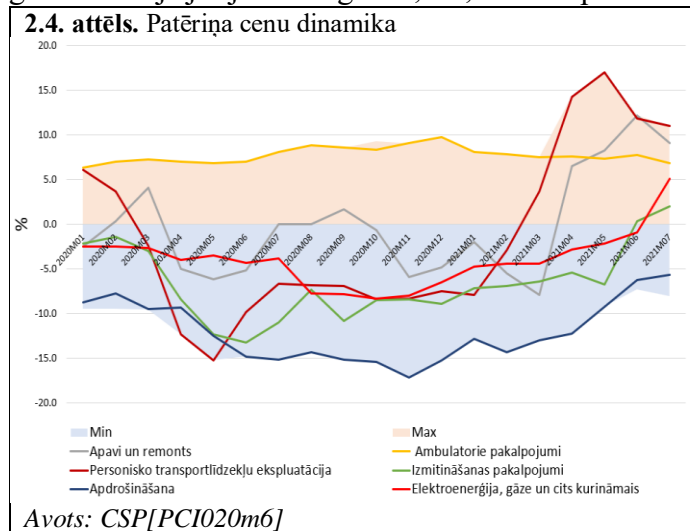
Patērētāju ekonomiskais noskaņojums jūlijā noslīdēja līdz (-16,4%), kas var būt saistīts ar vispārējo patēriņa cenu kāpumu un bažām par elektroenerģijas un gāzes cenu kāpumu.

Dažādu nozaru uzņēmēji negatīvi vērtē saimnieciskās darbības prognozējamību. Jūlijā vissliktāko vērtējumu šajā kategorijā atzīmēja mazumtirdzniecības sektors (-29%), tomēr arī pakalpojumos, būvniecībā un apstrādes rūpniecībā

Eurostat dati liecina, ka jūlijā Latvijas galvenajiem tirdzniecības partneriem ekonomikas sentimenta rādītāji ir atgriezušies un pat pārsnieguši pirmskrīzes līmeni. Vērtības virs 100 norāda uz ekonomisko noskaņojumu virs vidējā un otrādi. Eiropas Savienībā kopumā sentimenta rādītājs ir 118%, salīdzinot ar jūniju, rādītājs pieaudzis par 1% punktu. Latvijas tirdzniecības partnervalstu vidū augstākais rādītājs novērots Zviedrijai (123,6%), kas salīdzinot ar jūniju pieauga par 3% punktiem un

2.3 Inflācija

Patēriņa cenu pieaugums pašlaik ir globāls temats ekonomistu dienas kārtībā. Eiropzonā gada inflācija jūlijā sasniegusi 2,2%, bet Eiropas savienībā 2,5%. Augstākais inflācijas līmenis jūlijā bija Igaunijā 4,9%¹⁰. Eiropas centrālā banka kā galvenos inflācijas cēloņus atzīmē enerģijas cenu pieaugumu un bāzes efektu, ko izraisīja straujais naftas cenu kritums pandēmijas sākumā

jūlijā bija Igaunijā 4,9%¹⁰. Eiropas centrālā banka kā galvenos inflācijas cēloņus atzīmē enerģijas cenu pieaugumu un bāzes efektu, ko izraisīja straujais naftas cenu kritums pandēmijas sākumā un pagaidu PVN samazinājuma ietekmi pērn Vācijā¹¹. Šie efekti mazināsies jau 2022. gada sākumā, tomēr atliktā pieprasījuma efekts un spiediens uz ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem varētu turpināties un uzturēt enerģijas cenu

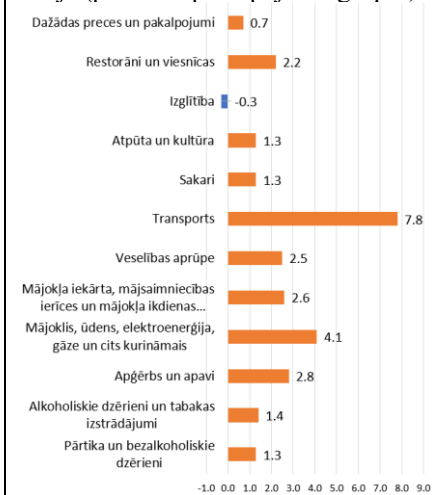
augstā līmenī.

Latvijā jūlijā patēriņa cenas pieauga par 2,8%, salīdzinot ar iepriekšējā gada jūliju. Jau kopš gada sākuma vērojams straujš enerģijas cenu kāpums, bet cenas pieauga jau gandrīz visās preču un pakalpojumu grupās.

Personisko transportlīdzekļu ekspluatācijas segmentā, kur noteicošā loma ir degvielas cenu kāpumam, jūlijā degvielas cenas kāpums sasniedza 18%. Straujš cenu pieaugums novērots elektroenerģijai, gāzei un citam kurināmajam, kur tieši gāzes cena pieauga visstraujāk (+36%). Šādu bāzes produktu cenas ietekmē arī ražotāju cenu pārmaiņas rūpniecības nozarēs. Piemēram, š.g. 1. ceturksnī ražotāju cenas, salīdzinot ar 2020. gadu pieauga par 2,1%, bet jau otrajā ceturksnī par 8,6%. Tuvojoties aukstuma sezonai, šādam cenu kāpumam būs aizvien lielāka nozīme gan ražošanas sektorā, gan mājsaimniecību patēriņā. Abos gadījumos tās negatīvi ietekmēs gan preču un pakalpojumu gala cenu, gan mājsaimniecību patēriņu.

Eiropas komisija jūlijā korigējusi inflācijas prognozi 2021. un 2022. gadam to paaugstinot¹². Pēc atjaunotiem EK datiem inflācija Latvijā 2021. gadā varētu sasniegt 2% (maiņa prognoze bija 1,7), bet 2022. gadā inflācija varētu sasniegt 2,1% (maiņa prognoze 2%).

2.5. attēls. Patēriņa cenu pārmaiņas Jūlijā (preču un pakalpojumu grupas)

Avots: CSP [PCI020m.]

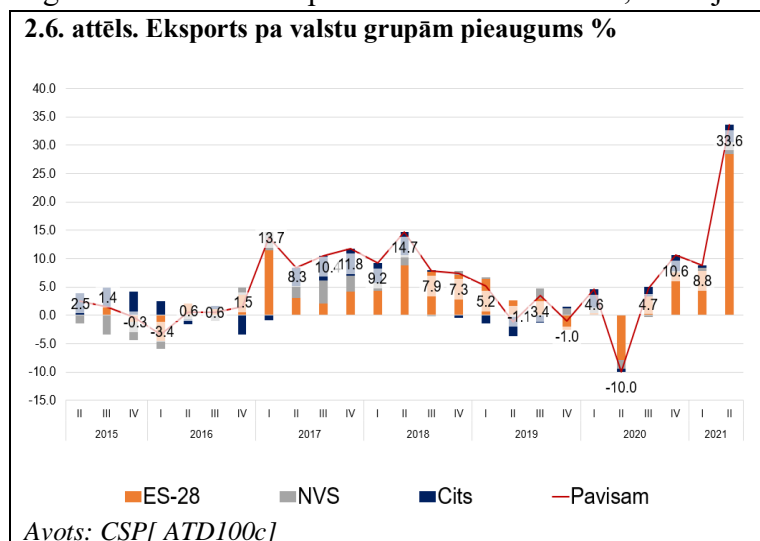
¹⁰ Eurostat informatīvais statistikas pārskats. Pieejams: [7096a675-26e1-a6ce-3ea0-324d0324382a \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1), skatīts: 17/08/2021

¹¹ ECB ekonomikas biļetens (5). Pieejams: [Economic Bulletin Issue 5, 2021 \(europa.eu\)](https://www.ecb.europa.eu/press/ebulletin/2021/05/index.en.html), skatīts: 17/08/2021

¹² EK makroekonomikas prognožu vasaras ziņojums. Pieejams: [Summer 2021 Economic Forecast: Reopening fuels recovery | European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/summer-2021-economic-forecast-reopening-fuels-recovery_en), skatīts: 17/08/2021

2.4. Ārējā tirdzniecība

Šī gada 2. ceturksnī eksporta vērtība sasniedza 3,79 miljardus eiro un, salīdzinot ar iepriekšējā

gada pirmo ceturksni, palielinājās par 954,7 miljoniem eiro, jeb 33,6%. No šī kopapjoma par 28,4% pieauga eksporta vērtība uz ES valstīm un par 2,2% uz NVS valstīm. Savukārt uz citām valstīm eksporta vērtība pieauga par 3%. Eksporta īpatsvars pa galvenajām tirdzniecības partnervalstīm š.g. otrajā ceturksnī liecināja par spēcīgiem tirdzniecības sakariem ar Baltijas kaimiņvalstīm: 18,3%

eksporta attiecināmi uz Lietuvu un 11,6% uz Igauniju. Būtiski tirdzniecības partneri šajā periodā bija arī Vācija un Apvienotā Karaliste - eksporta īpatsvars uz abām šīm valstīm (7,2%).

Svarīgākās izmaiņas eksporta struktūrā šī gada jūnijā, salīdzinot ar iepriekšējā gada jūniju, ir sekojošas:

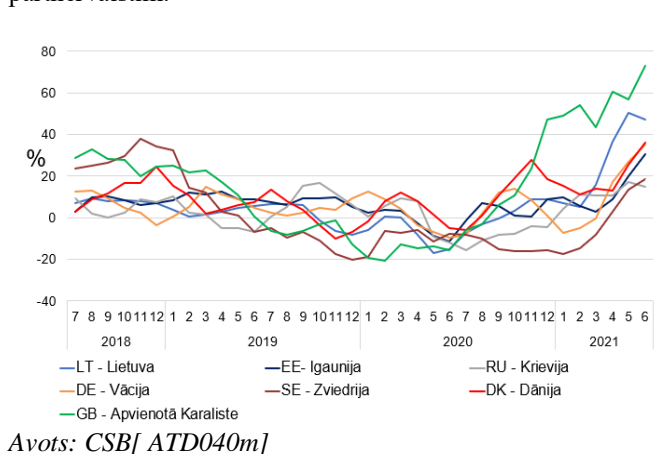
Koka un tā izstrādājumu eksports pieauga par 86,8%, jeb 142,7 milj. eiro un, ņemot vērā augsto pieprasījumu un cenu koksnes tirgū, šāda tendence saglabāsies arī trešajā ceturksnī.

Parasto metālu un to izstrādājumu eksports jūnijā pieauga par 57,4%, jeb 48,4 milj. eiro.

Minerālproduktu eksports pieauga par 56,1%, jeb 25,2 milj. eiro.

Augu valsts produktu eksports samazinājās par 10,4%, jeb 5,1 milj. eiro¹³.

2.7. attēls. Eksporta apjoms pa galvenajām tirdzniecības partnervalstīm.

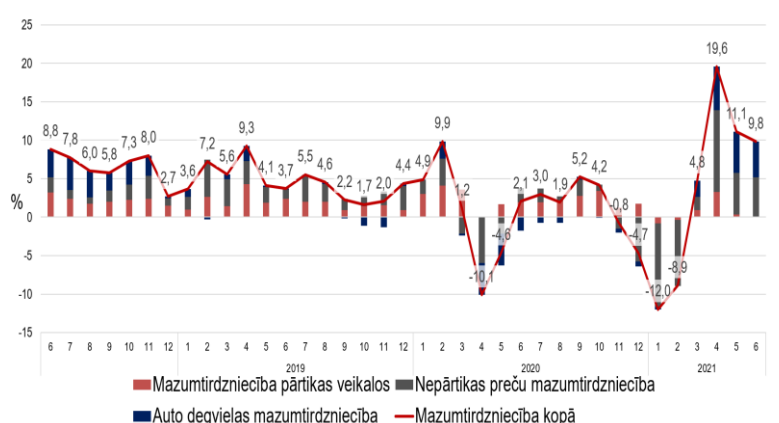

2.5. Mazumtirdzniecības apgrozījums

Š.g. jūnijā mazumtirdzniecības apgrozījums turpināja pieaugt, vēl joprojām atspoguļojot atliktā patēriņa noskaņojumu, tomēr pieaugums vairs nebija tik straujš kā š.g. aprīlī. Mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums 2021. gada jūnijā fiksēts 9,8% apmērā, salīdzinot ar 2020.g. jūniju.

¹³ CSP preses paziņojums 10.08.2021. Pieejams: [Jūnijā Latvijas ārējās tirdzniecības apgrozījums par 37.6 % lielāks nekā pirms gada | Oficiālās statistikas portāls](#), skatīts: 17/08/2021

2.8. attēls. Mazumtirdzniecības uzņēmumu kopējais apgrozījuma pārmaiņas %.

Avots: CSP [TIT030m]

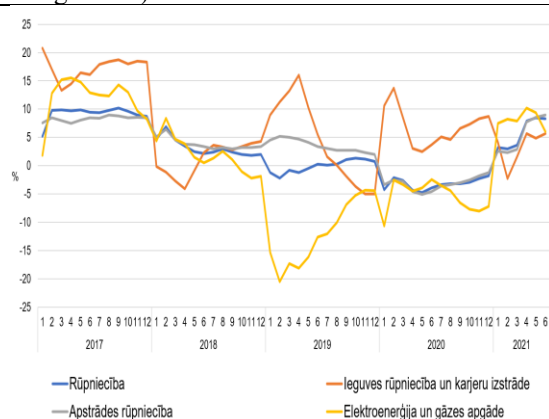
Lielākais pieaugums novērots nepārtikas preču mazumtirdzniecībā (5,1%), tam seko auto degvielas mazumtirdzniecība (4,6%), savukārt mazumtirdzniecības apgrozījums pārtikas veikalos pieauga par 0,1%. Pieaugot iedzīvotāju mobilitātei, mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums varētu turpināties, tomēr pašreizējā situācijā bažas rada vēl joprojām nepietiekamā iedzīvotāju

vakcinācijas aptvere un jaunu Covid-19 paveidu veidošanās, patēriņa cenu pieaugums un arī patērētāju ekonomiskā noskaņojuma negatīvais rādītājs.

2.6. Rūpniecības produkcija un jaudu noslodze

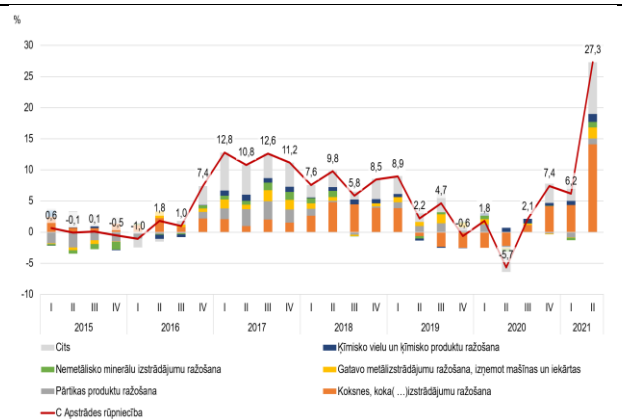
Periodā no aprīļa līdz jūnijam rūpniecības produkcijas apjoms pieauga vidēji 8,2% apmērā. Elektroenerģijas un gāzes apgādē 3 mēnešu vidējais pieaugums bija 8,5%, bet

2.9. attēls. Rūpniecības produkcijas apjoma dinamika (no gada sākuma, procentos pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu, kalendāri koriģēti dati)

Avots: CSP [RUI030m]

2.10. attēls. Apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide nozarēs (tūkst. eiro) - Darbības veids (NACE 2.red.) un laika periods

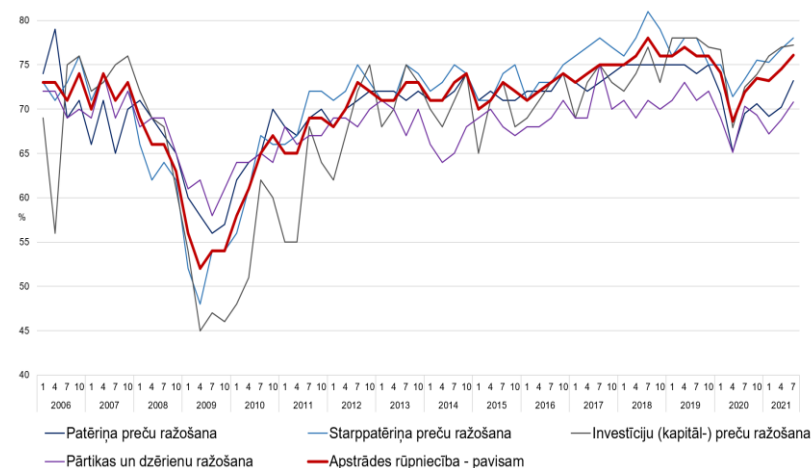
Avots: CSP [RUA030c]

apstrādes rūpniecībā 8,4%. Pieaugums vērojams arī ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes nozarē, vidēji 3 mēnešos par 5,4%.

2021. gada 2. ceturksnī apstrādes rūpniecības produkcijas izlaide pieauga par 27,3%, salīdzinot ar 2020. gada otro ceturksni. Lielāko pieaugumu šajā pieaugumā deva koksnes un koka izstrādājumu ražošana (14,1%), kas vienlaikus atspoguļojās arī koksnes eksporta apjoma pieaugumā. Ievērojams produkcijas izlaides pieaugums bija arī Citās (neklasificētās) rūpniecības nozarēs (8,3%). Gatavo metālizstrādājumu ražošanā - produkcijas izlaide pieauga par 1,8%, bet Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošanā par 1,3%.

Jaunākie CSP dati par jaudas izmantošanu apstrādes rūpniecībā jūlijā ļauj ieskatīties trešajā ceturksnī. Pašlaik redzams, ka jaudu noslodze aizvien turpina pieaugt visās rūpniecības nozarēs. Pašlaik ražošanas jaudas noslodze ir 76,1% līmenī, kas atbilst pirmskrīzes rādītājiem.

2.11. attēls. Jaudas izmantošana apstrādes rūpniecībā pēc ražošanas pamatgrupējuma (procentos)

Avots: CSB [KRR060m]

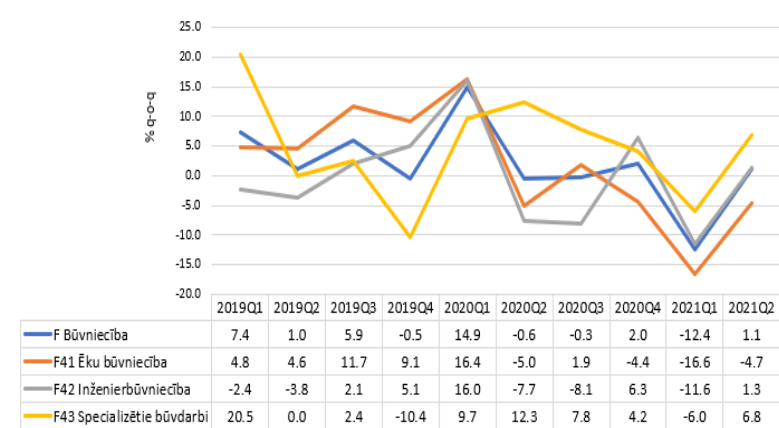
Augstākā noslodze (78%) jūlijā vērojama starppatēriņa preču ražošanā, tai seko investīciju (kapitāl-) preču ražošana 77,2%. Pēc uzņēmumu lieluma grupām, lielākā jaudas noslodze jūlijā vērojama lielo (virs 250 darbinieki) uzņēmumu grupā, tā ir 81,3% līmenī. Kopš 2020. gada otrā ceturkšņa, vērojama jaudas noslodzes uzlabošanās mazo uzņēmumu grupā, kas skaita ziņā ir visplašāk

pārstāvēta un vienlaikus arī visvairāk cieta krīzes laikā – mazo ražošanas uzņēmumu jaudas noslodze jūlijā bija 66,3% līmenī, kas tomēr vēl nav pirmskrīzes līmenis. Vidējo uzņēmumu noslodze jūlijā bija 76% un šajā grupā pirmskrīzes noslodzes līmenis ir sasniegts.

2.7. Būvniecība

Būvniecības nozarē 2021. gada otrajā ceturksnī ir būvniecības produkcijas apjoma pieaugums 1,1% apmērā, salīdzinot ar 2020. gada otro ceturksni. Jāatzīmē, ka, pēc lejupslīdes š.g. pirmajā ceturksnī, nozare ir uzrādījusi labu sniegumu visos būvdarbu veidos, izņemot ēku būvniecību, kur produkcijas apjoms otrajā ceturksnī krities par 4,7%. Lielāko būvniecības produkcijas apjoma pieaugumu nodrošināja specializētie būvdarbi (+6,8) un inženierbūvniecība (1,3%). Otrajā ceturksnī izsniegto būvatļauju skaits ir pieaudzis par 37%, savukārt būvatļaujās paredzētā būvniecības platība

2.12. attēls. Būvniecības produkcijas apjoma dinamika pa ceturkšņiem salīdzinot ar 2019. gada atbilstošo periodu

Avots: CSB [BUP020c]

pieaugusi par 28%, tādējādi, kopumā nozarē prognozējama aktivitāte arī turpmākos ceturkšņos.

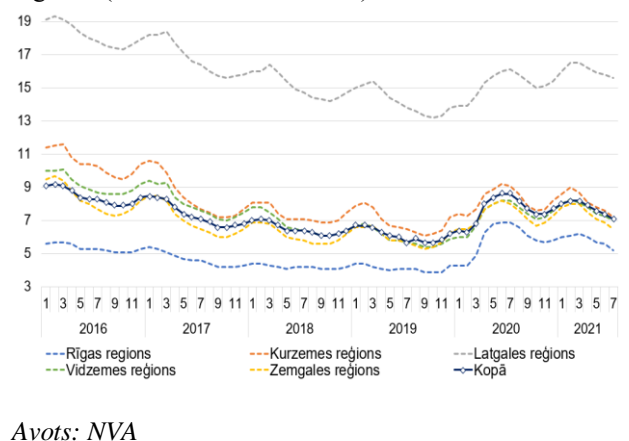
2.8. Darba tirgus rādītāji

Saskaņā ar CSP datiem sezonāli izlīdzinātais bezdarba līmenis jūlijā bija 7,6% apmērā. Salīdzinot ar jūniju, bezdarba līmenis nokritās par 0,2% punktiem. Tas apstiprina iepriekš novērotās stabilizācijas pazīmes darba tirgū un pavērsienu bezdarba samazinājuma virzienā. Tomēr jūlijā darba nebija vairāk kā 70 tūkstošiem iedzīvotāju, no tiem 42,3 tūkst. vīrieši un 28,4 tūkst. sievietes.

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) datiem, reģistrētais bezdarba līmenis jūlijā bija 7.1% apmērā un, salīdzinot ar jūniju, šis rādītājs kritās par 0.3% punktiem. Bezdarbs Rīgas, Kurzemes un Zemgales reģionā kritās vienmērīgi par 0,4% punktiem, bet Latgalē par 0,2% punktiem.

Kopumā Latvijas reģionu vidū visaugstākais bezdarba līmenis jūlijā bija Latgales reģionā 15,6%, zemākais Rīgas reģionā 5,2%.

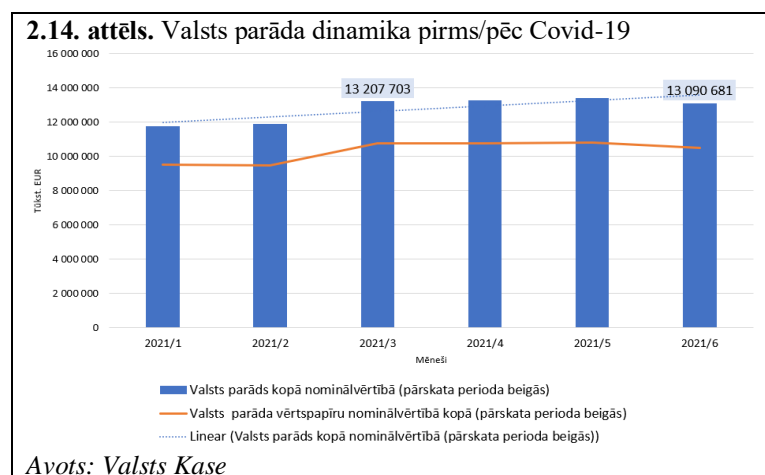
2.13. attēls. Reģistrētais bezdarba līmenis Latvijas reģionos (sezonāli izlīdzināti dati)

Avots: NVA

2.9 Valsts parāda rādītāji

Valsts kases (VK) operatīvie dati liecina, ka š.g. 2. ceturkšņa beigās valsts un pašvaldību konsolidētā parāda kopējā nominālvērtība bija 13,107 mljrd. eiro, bet valsts parāda nominālvērtība 13,090 mljrd. eiro. Pašlaik, salīdzinot ar situāciju 2020. gada gaitā, nav novērojams lēcienveida parāda apmēra pieaugums - tas ir stabilizējies apmēram 41,7% apmērā no prognozētā IKP. Stabilitātes programmā 2021/24 prognozētais vispārējās valdības parāds šajā gadā varētu sasniegt 48,9%, tomēr, ņemot vērā riskus saistībā ar jauno Covid-19 uzliesmojumu, šī prognoze var tikt pārsniegta.

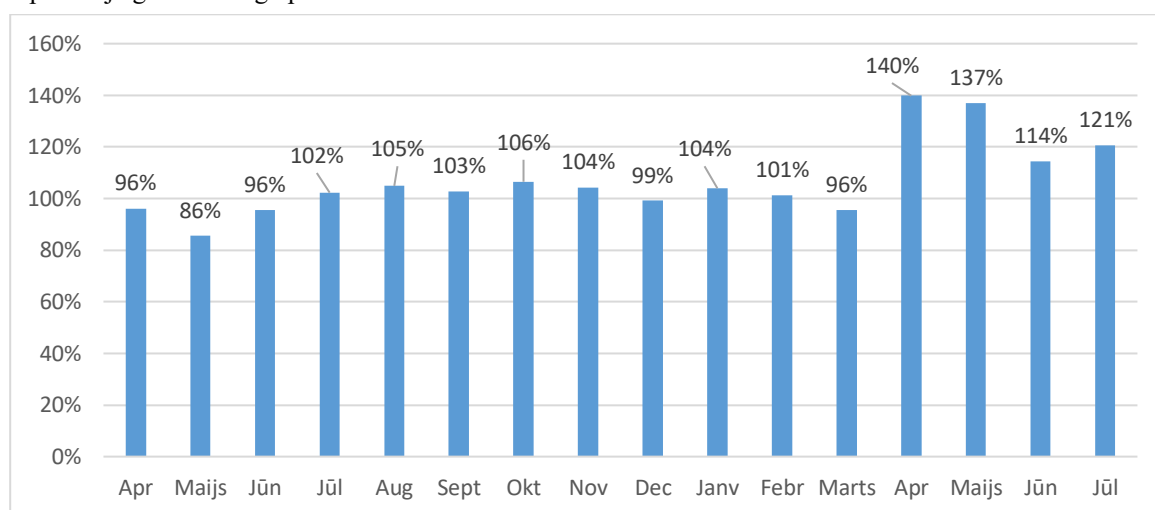
Tajā pat laikā ir jāatzīmē izaugsmes atsākšanās 2. ceturksnī un ekonomikas aktivitāte jūlijā (*eksports, ražošana*), kas liecina par ekonomikas atkopšanos no krīzes. Tādēļ valdībai jācenšas saglabāt vispārējās valdības parāda līmeni zem 50%, kas ļautu iegūt papildus fiskālo drošību atkārtotu ekonomikas šoku gadījumā.

3. Budžetu bilances un nodokļu ieņēmumi

Nodokļu iekasētais daudzums (salīdzinājumā pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu) sāka ievērojami uzlaboties kopš aprīļa – pēdējos četros mēnešos var novērot salīdzinoši lielu

pieaugumu (skatīt att. 3.1.). Neskatoties uz to, ka vakcinācijas process Latvijā notiek lēnāk, nekā bija plānots, Covid-19 saslimšanas gadījumu skaits pēdējos mēnešos ir samazinājies, ekonomiskā aktivitāte turpina atdzīvināties, kas ietekmē arī iekasēto nodokļu apjomu. Pašlaik aizvien vairāk palielinās varbūtība, ka Covid-19 jauno gadījumu skaits ievērojami pieaugs rudenī. Tomēr ir grūti prognozēt kā tas ietekmēs ekonomiskās aktivitātes ierobežojumus un, līdz ar to, arī nodokļu ieņēmumus.

3.1. attēls. Valsts pamatbudžeta nodokļu un VSAOI ieņēmumu kopējā dinamika pēdējos 16 mēnešos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

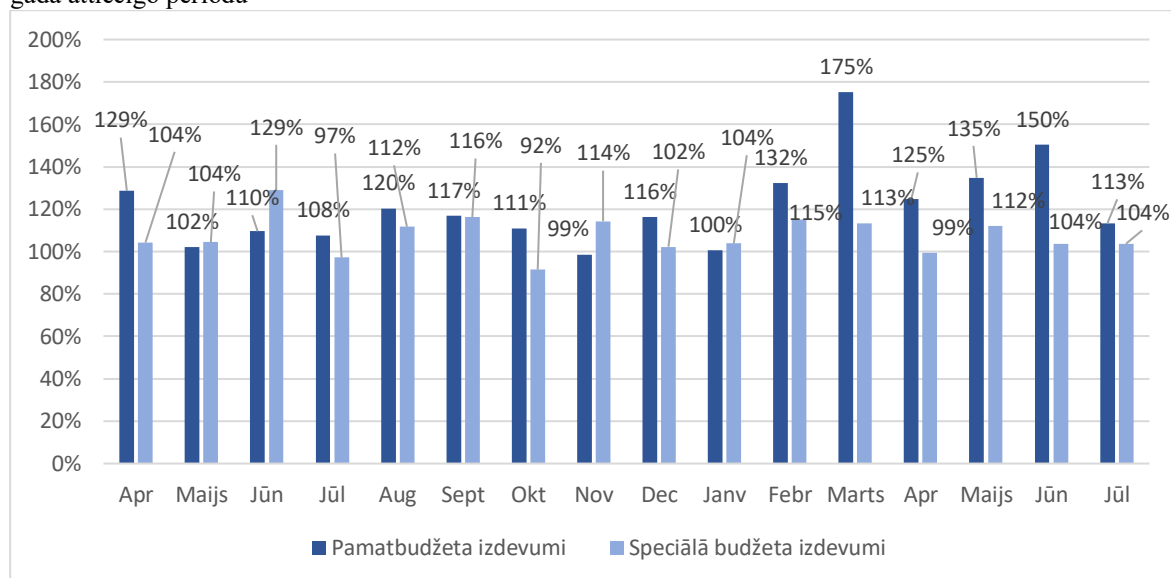

Avots: Valsts kases operatīvie dati

Š.g. maijā iekasētais pamatbudžeta nodokļu un VSAOI daudzums pieauga par 37%, salīdzinot ar 2020. gada maiju. Tas izskaidrojams ar faktu, ka iepriekšējā gadā lielākais nodokļu kritums tika novērots tieši maijā un, atgriežoties pie iekasēto nodokļu ierastā līmeņa, ir novērojams salīdzinoši liels pieaugums. Jūnija un jūlija pieaugumi bija mazāki, jo 2020. gadā attiecīgajos mēnešos situācija bija jau stabilāka nekā 2020. gada maijā. Jāpiemin fakts ka, aprīlī pagāja viens gads, kopš valdība pieņēma lēmumu par uzņēmēju nodokļu brīvdienām, saistībā ar Covid-19, un šobrīd uzņēmumi sāk atmaksāt nodokļu summas par iepriekšējo gadu.

Ir jāatzīmē arī tas, ka VID ir pārgājis uz vienoto nodokļu kontu no š.g. 1. janvāra. Tāpēc, daļa no janvāra-jūlija ieņēmumiem joprojām nav sadalīta pa nodokļu veidiem. Rezultātā Padomei ir grūtības analizēt iekasēto nodokļu dinamiku pa nodokļu veidiem.

3.2. attēls. Valsts pamatbudžeta un speciālā budžeta izdevumu dinamika pēdējos 16 mēnešos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Avots: Valsts kases operatīvie dati

Pretēji nodokļu iekasēšanai, valsts budžeta izdevumu dinamika paliek svārstīga. Attēlā 3.2 var redzēt, ka pamatbudžeta izdevumi krietni pieauga pavasarī. Salīdzinoši liels pieaugums turpinājās līdz pat jūnijam – š.g. maijā pamatbudžeta izdevumu pieaugums bija 35%, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Š.g. jūnija pamatbudžeta izdevumi pieauga par 50%. Jūlija pamatbudžeta izdevumu pieaugums bija mazāks (13%), kas ir līdzīgs iepriekšējā gada dinamikai. Speciālā budžeta izdevumu pieaugums nebija tik liels uz pamatbudžeta fona – maijā speciālā budžeta izdevumu pieaugums bija 12%, salīdzinot pret 2020. gada maiju, bet jūnija un jūlija pieaugums bija tikai 4%. Kopumā gan pamatbudžeta, gan speciālā budžeta bilances var uzskatīt par adekvātām ārkārtas situācijai: saskaņā ar Valsts kases (VK) operatīvajiem datiem, valsts konsolidētā kopbudžeta bilance jūnija un jūlija beigās bija attiecīgi -252,5 milj. eiro un 80,1 milj. eiro. Gadu atpakaļ šis rādītājs par attiecīgiem mēnešiem bija -154,4 milj. eiro un 138,0 milj. eiro.

Pēc VK operatīvajiem datiem, no gada sākuma līdz 13. augustam, valsts pamatbudžetā ir uzkrājies 1037,4 miljonu eiro liels deficīts (gadu iepriekš attiecīgajā periodā 329,3 miljonu eiro deficīts). Speciālajā budžetā, attiecīgajā periodā tika novērots 195,3 miljonu eiro deficīts šogad un 33,1 miljonu eiro liels deficīts 2021.gadā. Rezultātā, pateicoties valsts intensīvajam atbalstam Covid-19 otrā viļņa periodā, Valsts konsolidētā budžeta deficīts 13.augustā sasniedza 1,23 miljardus eiro; gadu atpakaļ deficīts bija tikai 362 miljoni, jeb par 870 miljoniem eiro mazāk.

4. Tautsaimniecības atbalsta pasākumu analīze no fiskālā viedokļa

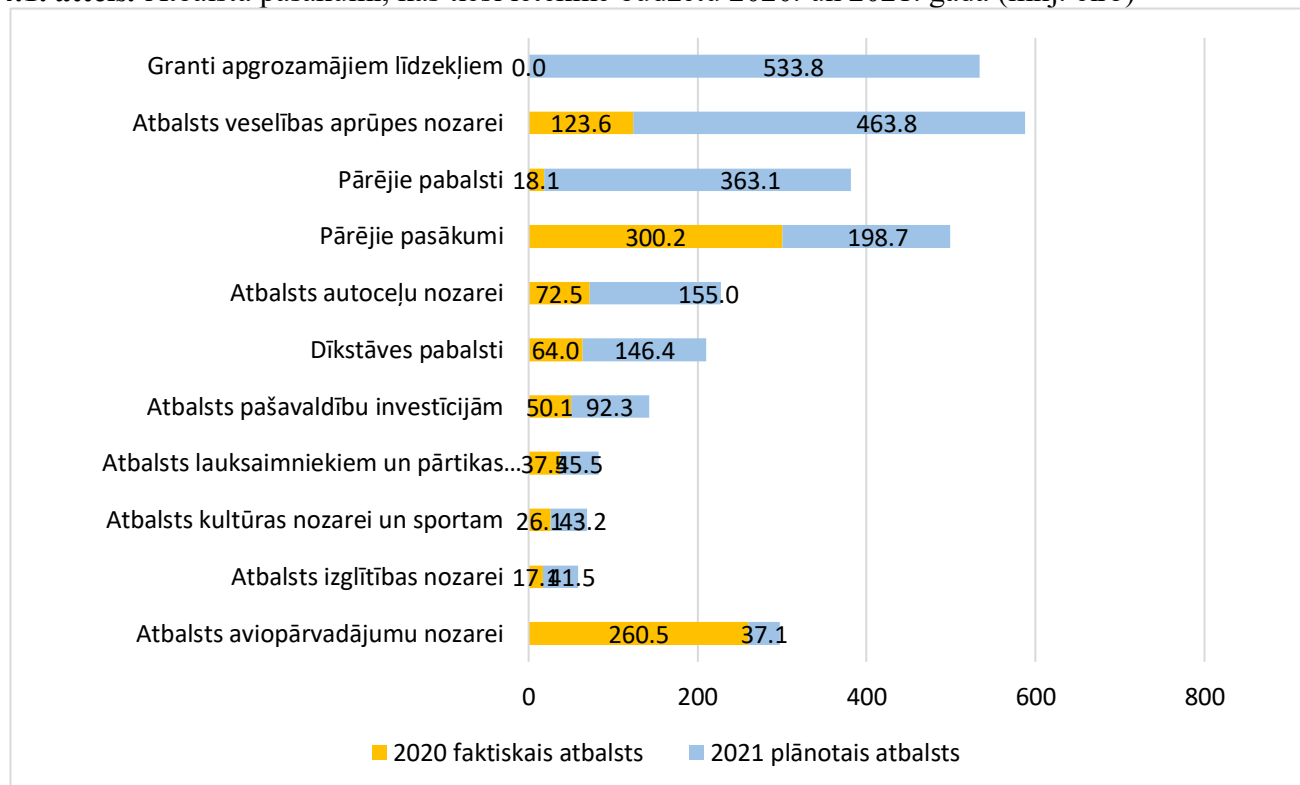
Līdz ar Covid inficēšanās rādītāju samazināšanos, kā bija iepriekš plānots, vairāki atbalsta mehānismi pārtrauca savu darbību. Lielākā daļa no tiem bija dažādu veidu dīkstāves pabalsti - uzņēmumiem un darbiniekiem, pašnodarbinātajiem, patentmaksas maksātājiem un skaistum kopšanas nozares darbiniekiem. Turklāt, pārtrauca savu darbību granti - apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai un atbalsts - algu subsīdijai nepilna laika darbiniekiem¹⁴. Šie instrumenti bija vieni no lielākajiem, kas tieši ietekmēja valsts budžeta bilanci. Tāpēc, to darbības pārtraukšana ievērojami samazinās slodzi uz budžetu, kas no fiskālās disciplīnas viedokļa ir pozitīvi. Pārtrauca darbību arī daži netiešie instrumenti, piemēram, lielo

¹⁴ VID Covid-19 atbalsta pārskati. Pieejams: <https://www.vid.gov.lv/lv/covid-19>, skatīts: 17/08/2021

komersantu garantijas¹⁵, lai arī daļēji atbalsts joprojām tiek sniegts, piemēram, kredītu brīvdienu garantijai uzņēmēji joprojām var pieteikties¹⁶.

Pašlaik vēl nav līdz galam skaidrs kā Covid-19 situācija attīstīsies rudenī, tāpēc nav skaidrības par jaunu atbalsta pasākumu nepieciešamību. Pašlaik tiek pieņemti jauni ierobežojumu atvieglojumi, tomēr tālāko situāciju ir grūti prognozēt.

4.1. attēls. Atbalsta pasākumi, kas tieši ietekmē budžetu 2020. un 2021. gadā (milj. eiro)

Avots: Finanšu ministrijas dati un FDP aprēķini

FDP ir sagrupējusi lielākos atbalsta pasākumus, kas tieši ietekmē valdības budžetu, pēc to veidiem. Grafikā redzami plānotie atbalsta pasākumi 2021. gadam ir vismaz konceptuāli apstiprināti valdībā. Kā var redzēt attēlā 4.1., atšķirībā no 2020. gada, šogad lielāko atbalstu saņems uzņēmumi grantu apgrozāmo līdzekļu formā (534 milj. eiro). Ievērojamu finansējumu saņēma arī iedzīvotāji dažādu pabalstu formā (363 milj. eiro + 146 milj. eiro), kā arī veselības aprūpes nozare (464 milj. eiro). Ir jāatzīmē, ka šeit ir minēti tikai tie pabalsti, kas tieši ietekmē VVBB – kopējais sniegtais atbalsts tautsaimniecībai ir vēl lielāks.

Tabulā 4.1 ir apkopota informācija par atbalsta pasākumiem pēc atbalsta adresātiem, ar to prognozēto vai reālo ietekmi uz VVBB, kā arī reāli izmaksātās summas.

¹⁵ Altum atbalsta pasākumu apskats: Pieejams: <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/uznemejiem-covid-19/lielo-komersantu-garantija-covid-19/lielo-komersantu-garantija-covid-19/>, skatīts: 17/08/2021

¹⁶ Altum atbalsta pasākumu apskats: <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/uznemejiem-covid-19/garantija-kredita-brivdienam-covid-19/par-garantiju/>, skatīts: 17/08/2021

Atbalsta pasākumi ar prognozēto vai faktisko ietekmi uz budžetu 2020. un 2021. gadā (milj. eiro)

Pasākuma veids	2020 faktiskais atbalsts	2021 plānotais atbalsts	2021 faktiskais atbalsts
Atbalsts iedzīvotājiem un darbaspēkam	131,7	555,7	512,3
Dīkstāves (arī palīdzības) pabalsts	64,0	146,4	139,7
Dažāda veida pabalsti - bezdarbnieka, ģimenēm, bērniem u. tml.	18,1	363,1	344,4
Cilvēk kapitāls un demogrāfija, darbinieku pārkvalifikācija	0,0	15,2	0,0
Subsidētās darba vietas tūrisma nozarei un eksportētājiem, subsidētā nodarbinātība	49,6	31,0	28,2
Atbalsts uzņēmējiem	277,9	778,3	537,1
Atbalsts saistībā ar nodokļu maksājumu termiņiem	136,2	30,0	18,0
ALTUM aizdevumi apgrozāmiem līdzekļiem	13,1	5,0	1,3
ALTUM garantijas un ieguldījumi	18,4	9,0	2,9
Granti apgrozāmiem līdzekļiem	0,0	533,8	489,3
Atbalsts autoceļu nozarei	72,5	155,0	25,3
Atbalsts lauksaimniecības un pārtikas ražošanas nozares uzņēmumiem	37,5	45,5	0,3
Atbalsts valsts un AS sektoram	560,2	786,4	414,3
Atbalsts aviopārvadājumu nozarei	260,5	37,1	36,2
Atbalsts sabiedriskā transporta jomai	75,4	11,5	11,5
Atbalsts veselības aprūpes nozarei	123,6	463,8	238,7
Atbalsts kultūras nozarei un sportam	26,1	43,2	18,8
Atbalsts pašvaldību investīcijām	50,1	92,3	42,1
Atbalsts izglītības nozarei	17,1	41,5	23,1
Pārējie, ieskaitot privātos un sabiedriskos medijus	7,4	97,0	43,9
Kopā	969,8	2120,4	1463,7
No IKP (2020. g. 29334 milj. eiro, 2021. g. 31364 milj. eiro)	3,31%	6,76%	4,67%

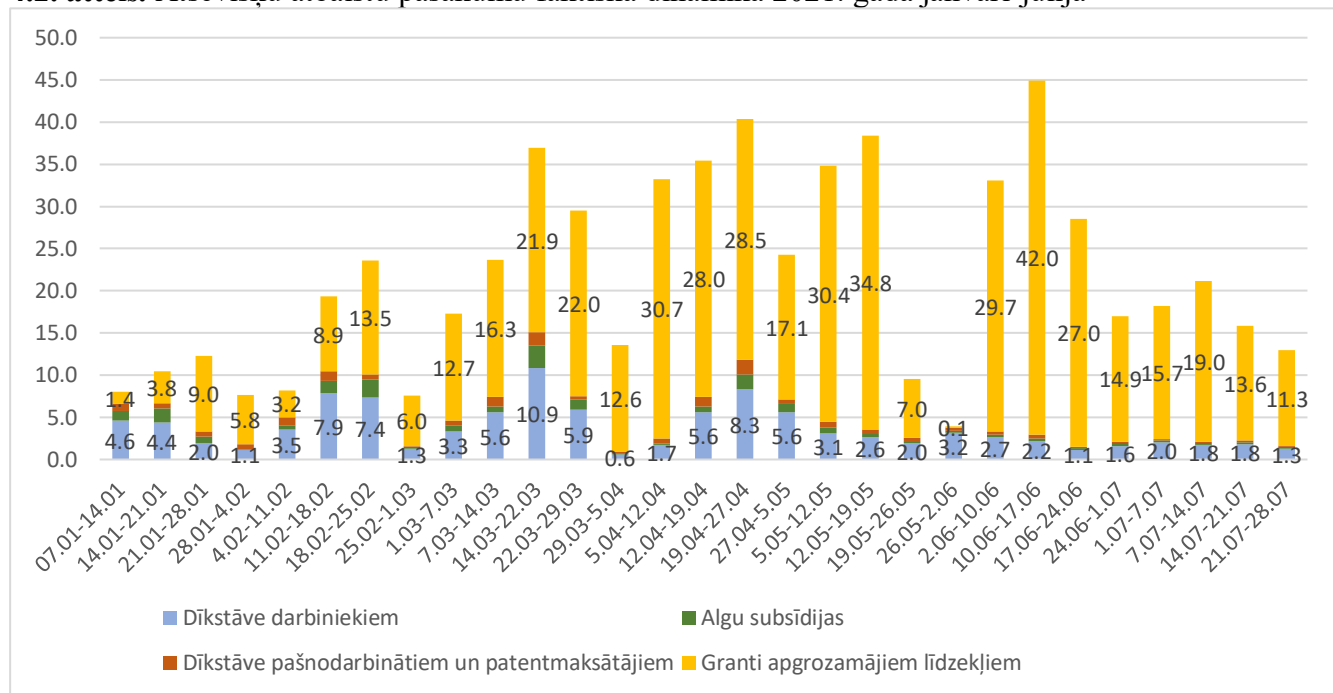
Avots: Finanšu ministrijas dati un FDP aprēķini (informācija uz 10. augustu)

2021.gada budžetā tika iekļauti atbalsta pasākumi 150 miljonu eiro apmērā, jo budžeta sastādīšanas procesā Covid-19 otrais vilnis vēl nebija sācies. Tāpēc, lielākā daļa otrā vilņa atbalsta pasākumu tiek finansēta no programmas 02.00.00 "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" 2021.gada budžetā šai programmai bija paredzēti tikai 26,7 milj. eiro, pēc tam šis apjoms tika pakāpeniski palielināts par 1600 milj. eiro kopumā¹⁷.

Zemāk attēlā 4.2. var redzēt izmaksāto atbalsta dinamiku dīkstāves pabalstos, algu subsīdijās, un grantos apgrozāmiem līdzekļiem. Tas ievērojami samazinājās jūlija mēnesī, acīmredzot ierobežojumu pakāpeniskas mīkstināšanas dēļ.

¹⁷ FDP cet. pārskats par LNG izlietojumu: <https://www.fdp.gov.lv/lv/publikacijas-un-parskati/monitorings/LNG-parskati>, skatīts: 17/08/2021

4.2. attēls. Atsevišķu atbalstu pasākumu faktiskā dinamika 2021. gada janvārī-jūlijā

Avots: VID dati

Padome jau iepriekš ir paudusi, ka valdības rīcība izveidojot un iedarbinot atbalsta pasākumu Covid-19 otrā viļņa laikā bija nedaudz nokavēta, bet vēlāk pārmērīga un ne tik labi mērķēta. Tomēr tā ir sasniegusi mērķi un šodien, lielā mērā pateicoties valsts atbalstam, ekonomika funkcionē labi, kā liecina pēdējie statistikas dati. Padome pozitīvi vērtē valdības darbu pakāpeniski samazinot atbalsta pasākumus un atgriežoties pie ilgtspējīga budžeta modeļa.

Padome aicina valdību arī turpmāk būt fiskāli atbildīgai un, ja epidemioloģiskā situācija to atļaus, pakāpeniski turpināt samazināt atbalsta instrumentu sniegšanu. Gadījumā, ja rudenī būs nepieciešams ieviest jaunus atbalsta instrumentus, tiem jābūt samērīgiem, efektīviem un labi mērķētiem.

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja
Inna Šteinbuka